

TAMPEREEN NUORISOVALTUUSTO

Nuorisovaltuuston aloite läsnäolo- ja puheoikeuden myöntämisestä kaupunginhallitukseen

Nyt vaalikauden puolivälitarkastelun kohdalla nuorisovaltuusto esittää nuorten vaikuttamismahdollisuuksien takaamiseksi yhtä lisäystä toimielinten läsnäolo- ja puheoikeuksiin.

Nuorisovaltuusto esittää puhe- ja läsnäolo-oikeuden myöntämistä nuorisovaltuuston edustajille kaupunginhallituksen kokouksiin kaudelle 2023-2025. Nuorisovaltuusto pitää kaupunginhallitustyöskentelyä yhtenä parhaimmista tavoista vaikuttaa päätöksenteon valmistelussa.

Nuorisovaltuusto esittää läsnäolo- ja puheoikeuden myöntämistä kaupunginhallitukseen. Suomen nuorisovaltuustojen liiton vuonna 2022 teettämän nuorisovaltuustonselvityksen mukaan 45:llä kyselyyn vastanneista 205:stä nuorisovaltuustosta tai vastaavasta nuorten vaikuttamistoimielimestä on läsnäolo- ja puheoikeus kunnanhallituksen kokouksissa. Tällaisia kuntia ja kaupunkeja ovat muun muassa Vantaa, Espoo, Sastamala, Ylöjärvi, Vimpeli, Punkalaidun sekä Tuusula.

Nuorisovaltuusto pääsisi kaupunginhallitustyöskentelyssä osallistumaan kaupungin kehittämiseen laaja-alaisesti kaupungin jokaisella sektorilla. Se myös nostaisi Tampereen niiden edistyksellisten kuntien joukkoon, jotka ovat ottaneet nuoret rohkeasti mukaan osaksi päätöksenteon ydintä aina kaupunginhallituksen kokouksiin saakka. Läsnäolo- ja puheoikeuden myöntäminen edistäisi demokraattisesti kaupunginlaajuisilla vaaleilla valitun nuorisovaltuuston vaikuttamismahdollisuuksia selkeästi aikaisempaan nähden, kun nuorisovaltuuston olisi mahdollista tuoda ääntään esiin kaupungin korkeimpien päättäjien keskuudessa.

Nuorisovaltuusto esittää yhden vakituisen edustajapaikan myöntämistä kaupunginhallituksen kokouksiin, jolloin kokoonpano pysyy vielä suppeana. Vuonna 2021 kaupunginhallitus päätti olla kannattamatta vakituisen paikan lisäämistä muun muassa perustein: "Pysyvää läsnäolo- ja puheoikeutta kaupunginhallituksen kokouksiin ei ole edes palvelualueen johtajilla, minkä vuoksi ulkopuolisten edustajien lisääminen kaupunginhallituksen kokoonpanoon ei ole tarkoituksenmukaista." Nuorisovaltuusto ei näe kuitenkaan itseään ulkopuolisena toimijana, sillä nuorisovaltuusto on kaupungin yksi lakisääteisistä vaikuttamistoimielimistä. Nuorisovaltuusto myös näkee, että nuorisovaltuustolla on erityisasema kaupunginhallituksen kokouksiin osallistumisessa verrattuna muihin Tampereen vaikuttamistoimielimiin, sillä nuorisovaltuusto on näistä elimistä ainoa, joka edustaa kunnallisvaaleista ikänsä vuoksi ulosjäävää väestönosaa eli yli 25% tamperelaisista.

Alle 18-vuotiailla ei ole ollenkaan edustajaa kaupunginhallituksessa, sillä nuorilla ei ole äänioikeutta kuntavaaleissa. Täten vakituinen edustaja nuorisovaltuustosta olisi antamassa myös tulevaisuuden tamperelaisten näkökulman kaupunginhallituksen kokouksiin.

Nuorisovaltuusto esittää, että edustajapaikka nuorisovaltuustosta olisi kiertävä. Tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi kolme nuorisovaltuutettua voisi osallistua vaihdellen kaupunginhallituksen kokouksiin. Nykyään kaupunginhallituksen kehittämiskokouksiin on valittu nuorisovaltuustolta yksi varsinainen edustaja, sekä kaksi varaedustajaa, jolloin sama 1+2 kokoonpano voisi aloittaa kiertävillä edustusvuoroilla. Tällöin vaikutus nuoren kouluarkeen olisi minimaalinen. Nuorisovaltuuston toimielinedustajien välinen kommunikointi ja toimielintyöskentelyn jatkuva seuraaminen tulisi varmistamaan, että edustajien työskentely ei kiertävästä mallista huolimatta olisi katkonaista.

Etenkin nuorisovaltuuston vanhemmat edustajat voivat myös hyödyntää esimerkiksi hyppytunteja kokouksiin osallistuakseen, jolloin negatiivista vaikutusta koulunkäyntiin ei olisi ollenkaan.

Kuntalaissa (410/2015, 26 §) nuorisovaltuustosta kerrotaan seuraavaa: ”Nuorisovaltuustolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä kunnan asukkaiden hyvinvointiin, terveyteen, opiskeluun, elinympäristöön, asumiseen tai liikkumiseen sekä muissakin asioissa, joiden nuorisovaltuusto arvioi olevan lasten ja nuorten kannalta merkittäviä. Nuorisovaltuusto tulee ottaa mukaan lasten ja nuorten osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen kunnassa.”

Nuorisovaltuuston kuuleminen lapsia ja nuoria koskevissa asioissa on määritelty kuntalakiin ja tehokkain keino edistää kuntalain mukaista kunnan kuulemisvelvoitetta on läsnäolo- ja puheoikeus lautakunnissa sekä kaupunginhallituksessa. Kaupunginhallituksen kehittämiskokouksiin nuorisovaltuustolle kokeilumielessä myönnetty läsnäolo- ja puheoikeus on osoittautunut nuorisovaltuustolle erittäin hyödylliseksi, ja vakituinen läsnäolo- ja puheoikeus nuorisovaltuuston edustajalle palvelisi nuorisovaltuuston perimmäistä tarkoitusta ja varmistaisi paremmin lasten ja nuorten edun toteutumista kaupungin päätöksenteossa ja sen valmistelussa.

Tampereen kaupungin nuorisovaltuuston puolesta,

Venla Taubert
Nuorisovaltuuston puheenjohtaja

sekä nuorisovaltuuston jäsenet

Kerttu Kajander
Max Nikkari
Eetu Hukkanen

Lisätietoja:
Tampereen kaupungin nuorisovaltuusto
nuorisovaltuusto@tampere.fi
www.tampere.fi/nuorisovaltuusto

Hyväksytty nuorisovaltuuston kokouksessa 31.5.2023.